Bewoonbaarverklaring

C.J.A. Genders

bron
C.J.A. Genders, *Bewoonbaarverklaring*. De Beuk, Amsterdam 1963

Zie voor verantwoording: https://www.dbnl.org/tekst/gend027bewo01_01/colofon.php

Let op: boeken en tijdschriftjaargangen die korter dan 140 jaar geleden verschenen zijn, kunnen auteursrechtelijk beschermd zijn. Welke vormen van gebruik zijn toegestaan voor dit werk of delen ervan, lees je in de gebruiksvoorwaarden.

dbnl digitale bibliotheek voor de Nederlandse letteren

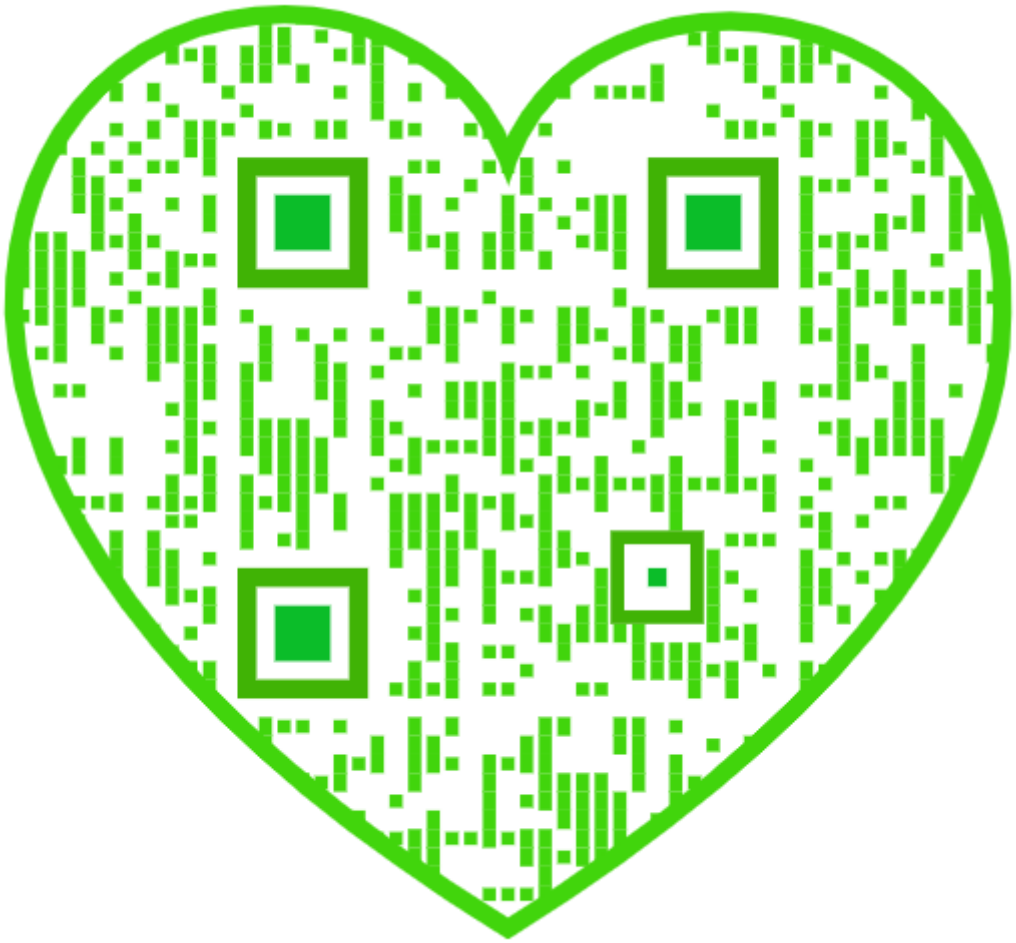

Boegbeeld

vroeg of laat rijdt de zee
dit boegbeeld aan rimpels
en wie zal luisteren tussen zout en zand
om waterwoorden weg te vissen
voor een geboekstaafde dood
wie reikt dan boven de lokroep
van deze woorden uit

doch voorlopig treedt de zee
met de meeuwen in het krijt
en wat later glijdt de aarde
sober in mij binnen
maar dit gedicht moet vallen
dieper en dieper de landen in
zaad van mijn rode moed

vroeg of laat eet ik de vruchten
en drijf weer af

vroeg of laat
eten ook wij het zelfde brood
als bewoonbaarverklaring
van onze broze handen

Status van verwachten

tuimelend van te vroege wijn
duiken wij onder in een nanacht
en moeten door rottende straten gaan

de tijd gedenken van het
ongegronde dromen is ons lot
tijdelijk verlangen naar het water
dat komt met verzoenende groet
wanneer wij groeiende vragen
voor onze huizen slaan

nu leven in het beproefde duister
onze handen stil voor zich
gaan echter eens opnieuw belijden
met zacht en zingend gebaar

Lagunenstad

het oude water graaft er
zandig onder de huizen
en in de kelders
gist een bittere wijn
de dood waart nu rond
in eigen niemandsland
en verraad spiegelt
een gouden doodskleed voor

de huizen
zij houden zich nauwelijks
staande in hun bloed
en schamper
lacht de verre zee
die hand in hand gaat
met de dood

giftige golven
dragen een verkrachte groet
want de stad verzinkt
in schuren van een
nieuwe vloed

De nieuwe mens

radeloos zijn de goden van het veld
radeloos zijn de goden van de zee
radeloos is de zee
haar onontbeerlijke huid
getatoueerd met vloeken van dode godinnen

en ik ben toe aan de stelselmatige
opruiming van mijn dode huid
verwacht de nieuwe mens

radeloos is de zee
maar bewaart nog dag aan dag
in de gave hoeken
in de nog groene tuinen
het zaad van de dood
het zaad van geruisloze dood
de afval van mijzelf
de dwaling van mijn dode huid

verwacht de nieuwe mens

Nachtronde

de donkere adem van de stad
beweegt in de slaap
de dromen betasten
mijn angstogen
maar alleen de maan
spreekt duidelijke taal

torens als
ingesponnen wachters
in oernevel
roepen aan de morgenrand
totdat het naakte licht
de dag inhaalt

Belafonte

belafonte zingt in carnegiehal
en wij rennen hand in hand
de groene zeeën over
slapen in een vlinderpark
en proeven tranen als muziek

- en waarom zouden wij ook niet -

hebben wij samen een golftop
bereden en
proefden wij ieder
de kleur van het zand

Melancholie

uit melancholieke kievitseieren
drinkt de aarde rozenbottelsap
wij proeven -
en de smaak is tijdtoereikend
want zonneblaren dekken nog
de stilte af

in dit gedicht zijn alle bloedfacetten
nog geborgen en
goudvinkveren slapen broederlijk
met dauw

toch loopt een goddelijke traan
verwijtend door het geschrevene heen

begrijpen is een vrucht van
groeiende verwondering

Bij wijze van in memoriam

wij slaan geolied
onze ogen neer
en huilen
zwarte randen briefpapier
want dood-zijn
loopt op zachte
zwarte sloffen

vertwijfeld en
met haveloze handen
frommelen wij de dag
ineen

Gezamenlijk

alleen in schrale pijn wordt een gedicht geboren
in wonden van wandelend bloed
maar zwarte dichters weten van geen pijn
hun woorden fladderen een gekortwiekte
duizelende droom

doch hier zijn uw handen
lezer
hier wacht uw bloed
en proeft het bittere brood

wij leven uw eenzame nachten
maar gaan aan de morgen weer groot
wij dichten van vallen en opstaan
de rand van prozaïsche dood

wij graven met gezamenlijke handen
naar het verbijsterende woord

wij drinken doordachte tranen
wij drinken de gedeelde wijn

Desillusie

wij schaduwen de zekerheid
van een verloren liefde
en zachter is de pijn

brak water morrelt aan de deur
maar wij houden met een vinger
het sleutelgat dicht

hijgend in de dialoog
met oerbegin

of moet het leven toch
een droom
met misverstane ogen zijn

Watervogel

schamper heb ik stilte
gedronken
koud voelt nu het zand
en de voeten van water
gaan weer alleen

begrijpend drijft
een verworpen lichaam heen
naar groene stranden

ik ben een meeuw
en zoek een tijdelijk
waterverblijf

In gebreke

als er geen paradijs was geweest
aten wij droge bloemen
aan de voeten van dode vuren
hoe omlijnd zou onze dank zijn
bij een vage groet

nu er een paradijs is geweest
- in droom voor ons heengegleden -
blijven wij verlegen in gebreke
wij zijn een luchtziek ideaal
een vleugellamme heilsoldaat

daarom wellicht moeten onze vaders
met repen van bloed
een verknipte tijd
bewoonbaar maken

Komst

er groeit een vergeeld gedicht
met onderhuidse tranen
onder mijn ogen vandaan

vandaag gaan de groepen
mensen alleen
vandaag staan de ogen
gebroken

- roepstem van de nacht
als enig teken van herleven -

dan ligt de aarde gereed
om te baren
de woningen
zij wachten op godenkinderen
voor een ondeelbaar feest
van herrijzen

licht wordt met bovenaardse
handen aangedragen

Vergelijk

vannacht bloeien er nog
wonderen aan de bomen
maar langs tijdelijke wegen
of met verdwaalde gebaren
tronen wij ze mee
in een koelbloedig vergelijk

wij komen tot een accoord
met de regen
alsof wij niet weten van de zon
de ongeborene in onze huid

vannacht slapen wij
hoog aan de rand van het licht
als grijpgrage kinderen
die proeven met
wonderlijke lippen

Bevrediging

naast de nacht
staan mijn voeten
in nagalm van zon
en kruipt mijn hart
met bronzen klanken
omhoog

het water
wacht niet meer
is losgeweekt
van de hemel
en roeit tussen
de koele landen in

Verloop

te veel herinnering drijft er
vloed van ontbonden tijd
want van alles leeft nog iets na
in de steigerende huizen
de vele
die ik met jou heb bewoond
op de wegen
die ik in jou ben gegaan

- om zachte woeker
mijn bevrijding -

laat ons koelbloedig
verder varen
in doodgezwegen licht
van een verademd rijk

Woorden mijn woning

woorden mijn woning
langs het rijpende water
of een wachtplaats voor morgen
reikhalzende verwachting

want onverklaarbare woorden
bewonen wij als versteende huizen
als slaapplaatsen in het riet
waar wij nog in wonderen geloven
vandaag en overdag
na een gevaarlijke zwempartij

mijn woorden durf ik
aarzelend nog bewegen
bewoonbaar noemen
als mijn traankanalen
of de roeiboot van mijn bloed

de woorden
zij weten van mijn moed

Goden

aan tranen meten de goden
mijn handen
wandelend onder jouw gewelfde huid

aan tranen proeven zij
de opgedeelde woorden
die wij samen aten

het zijn de oksels
van hun dagen
die wij bewonen
de zwarte rivier
de landen
het gepantserd oog
van hun macht

zij hebben om smeken
de moedeloze uren
leefbaar gemaakt

Ikarus

wij geloven in woorden
slapen in woorden
onuitsprekelijk bedroefd

de taal is een rode roos
losgescheurd uit rillende handen
is niet meer gebonden
maar verzaakt haar bloed

zwarte utopie van
dagelijkse dromen
valt
reikhalzend de zee tegemoet

onder het gave water
is de wind een oude vogel
met beide handen
vergrepen aan de eeuwige zon

Bekentenis

veel doordachte woorden
drijven aan de opperhuid
van mijn geloof
maar of zij belijden hun verdriet
of zij bewegen zullen op mijn lied
zal slechts de late lezer weten
onder een gave nacht

de tijd slaat in het open vuur
als een vergeten fossiele vreugde

wel vergedragen symbolen
zijn mijn ontdooide woorden
maar geboortig
van voormenselijk bloed
bevrucht in een kleine vlam
van verwachten

dichterbij wandelt nu
het hijgende heil